

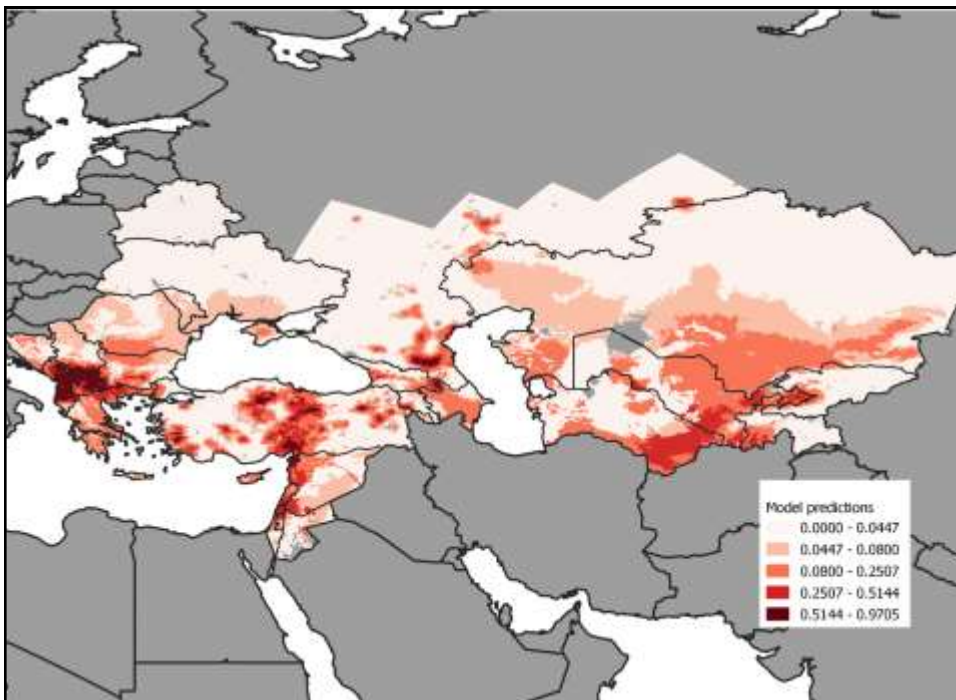
Food and Agriculture Organization
of the United Nations

Prezentarea Proiectului și a instruirii

Daniel Beltran-Alcrudo
Ofițer pe Sănătatea Animalelor, FAO

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Proiectul

Titlul Proiectului:	Consolidarea pregătirii regionale, prevenirea și răspunsul la Dermatita nodulară contagioasă în Belarusia, Moldova și Ucraina
Numărul proiectului:	TCP/RER/3605 (648147)
Țările beneficiare:	Republica Belarusia, republica Moldova și Ucraina
Guvernele / alte părți:	Serviciile veterinare (dincadrum Ministerului Agriculturii): <ul style="list-style-type: none">• Ministerul Agriculturii și Alimentației din Belarusia• Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regional și Mediului din Moldova• Ministerul Poliției Agrare și Alimentației din Ucraina Asociații veterinare, Asociațiile de creștere a bovinelor și mediului academic din țările beneficiare
Data de începere:	01 ianuarie 2018
Data de finalizare:	30 iunie 2019 (18 luni)
Bugetul total:	300 000 USD

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Informații generale

Context / Justificări

- DNC este o nouă boală transfrontalieră a animalelor care se răspândește în Orientul Mijlociu, Turcia, Balcani, Caucaz și în Europa de Est.
- Țările care sunt libere de DNC, în general nu sunt familiarizate cu ea.
- Introducerea DNC în populațiile naive determină pierderi economice considerabile (moartea bovinelor, scăderea productivității lor, costuri privind controlul, restricții de comerț și impacturi asupra mijloacelor de existență).
- Un risc înalt de o incursiune iminentă în țările învecinate încă neafectate, prin intermediul căilor de comerț formale și informale, ex: Belarusia, Moldova și Ucraina.

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Obiectivele principale ale proiectului

- Îmbunătățirea gradului de pregătire a bazei legale, de reglementare și coordonare a DNC la nivel național;
- Îmbunătățirea capacităților serviciului veterinar național privind detectarea, prevenirea și controlul bolii;
- Consolidarea capacităților de informare privind DNC, de ex: analiza riscului și analiza cost - beneficiu;
- Efectuarea campaniilor de conștientizare pentru medicii veterinari, fermieri și mediul academic;
- Consolidarea coordonării regionale.

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Rezultatele

Rezultatul 1	Consolidarea cadrului legislativ, de reglementare și de pregătire privind DNC la nivel național. Ca urmare, țările vor avea elaborate Planuri de contingență privind DNC, strategii de vaccinare care vor fi validate prin exerciții de simulare. În mod similar, unele dintre punctele slabe identificate vor fi rezolvate prin rezultatele 1-5.
Rezultatul 2	Personalul Serviciului veterinar național instruit privind detectarea, prevenirea și controlul DNC
Rezultatul 3	Personalul Serviciului veterinar național instruit privind managementul riscului și comunicarea pentru un eventual focar de boală.
Rezultatul 4	Conștientizarea despre DNC a tuturor părților interesate
Rezultatul 5	Coordonarea regională. Puncte focale în cadrul serviciilor veterinare din fiecare țară v-or fi desemnate pentru a simplifica comunicarea în cazul unor evenimente de urgență. Coordonarea se va face prin e-mail, teleconferințe și 2 ateliere regionale importante (de ex. un eveniment incipient și unul final).

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Manualul privind DNC

- Concentrat Europa
- **Audiența:** Medici veterinari oficiali și privați (în teritoriu și la abatoare) paraprofesiști și diagnostic de laborator;
- **Cuprins:** Bazele epidemiologiei, recunoașterea clinică, prelevarea și transportarea probelor, și noțiunile de bază privind prevenirea și controlul bolii;
- Traducerea în albaneză, macedoneană, română, rusă, turcă, sîrbă, ucraineană;
- Distribuită în regiune (pe hirtie și copii electronice).
- www.fao.org/documents/card/en/c/bd35c569-752e-4b57-892e-e3e2e0ee0c9c/

Monitorizarea bovinelor și notificarea cazurilor suspecte

- În timpul focarelor sau în zonele expuse riscului, bovinele trebuie să fie monitorizate zilnic.
- Notificați imediat orice suspensiune.
- Notificați fermierii vecini sau pe cei care au cumpărat sau au vândut recent animale, astfel încât să poată verifica animalele.
- Când se suspectează DNC, mișcarea animalelor este stopată imediat.

Cum să protejați o fermă?

- Vaccinarea va proteja animalele în 3 săptămâni.
- Cumpărați animale doar din surse de încredere. Animalele noi trebuie examinate înainte de mișcare și la sosire, și trebuie ținute în carantină (ex. separate de efectiv) pentru 28 de zile. În timpul unui focar în zonă, introducerea de animale noi într-un efectiv ar trebui evitată.
- Aplicarea regulată a unui insecticid eficient prin scufundarea, pulverizarea sau utilizarea produselor de aplicare pe animal.
- Țineți ferma liberă de locuri pentru dezvoltarea insectelor, cum ar fi apa stătătoare și bălegarul.
- Limitarea vizitatorilor la fermă ar trebui evitată doar la servicii esențiale. Toate vehiculele, echipamentele și încălțămintea trebuie să fie curățate înainte de a intra în proprietate sau ar trebui utilizate bariere.
- Este recomandat ca să fie ucise de urgență animalele grav afectate (cu mulți noduli) deoarece insectele vor transmite boala animalelor naive.

Mai multe informații detaliate pot fi descărcate din Manualul privind Dermatita nodulară contagioasă pentru medici veterinari de aici <http://www.fao.org/3/7330ro/7330RO.pdf>

PENTRU MAI MULTE INFORMAȚII:
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
Adresa: mun. Chișinău, str. M/ Kogălniceanu 63
Tel.: + 373 22 29 47 30
e-mail: info@ansa.gov.md
Web: ansa.gov.md

**Dermatita
nodulară
contagioasă**

PENTRU
MEDICI VETERINARI

Dermatita Nodulară Contagioasă (DNC)

- Din animalele domestice afectează doar bovinele și bivoli.
- Nu afectează oamenii.
- Focare sezoniere pe parcursul lunilor calde, cînd insectele sunt foarte active și abundente
- Cauzează pierderi importante de producție datorită scăderii producției de lapte, probleme de reproducere, avorturi, deteriorarea pielilor, scăderea greutateii corporale, și uneori deces.
- Pierderi adiționale cauzate de restricțiile de mișcare și comerț cu animale.
- Puteți consulta Ghidul practic pentru medicii veterinari pentru informații suplimentare <http://www.fao.org/3/a-17330e.pdf>

Medicine savant cu multiple cazuri cutanate © BPSA/Tivarko Alexandrov

Transmiterea

- În mare parte prin mușcăturile insectelor și căpușilor.
- Prin deplasarea bovinelor infectate din zonele afectate.
- De asemenea este posibilă prin intermediul adăpătorilor și hrăniturilor comune, lapte, material seminal (reproducere naturală și inseminare artificială), tratamente veterinare (în cazul în care acele nu se schimbă între animale) și contact direct.

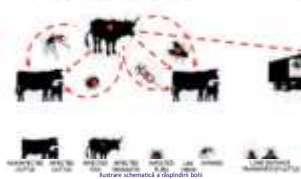
Semnele clinice

Perioada de incubare poate varia de la 1 la 5 săptămîni. Animalele infectate prezintă:

- Febră mare (40 - 41°C), pierderea pozei de mîncare și scăderea producției de lapte.
- Leziuni cutanate rotunde (noduli/cocoloase) de 1-5 cm (de obicei primele fiind observate pe cap și gît). La bovinele cu părul lung nu se observă ușor, decît dacă pielea este palpată sau udată.
- Numărul nodurilor variază de la cîteva (forma ușoară) pînă la multe care acoperă integral corpul (forma severă).
- Nodulii pot dispărea cu timpul, dar de obicei centrul leziunilor se îndepărtează (cruste), lăsînd ulcere profunde care atrag insectele.
- Ulcere pe bot, buze și în interiorul cavității bucale și nazale.
- Secreții nazale și oculare, salivă excesivă.
- Inflamarea ganglionilor limfatici (în special cei prescapulari și prefemurali).
- Unele animale infectate nu dezvoltă semne clinice, dar sînt purtătoare a virusului în sînge și acestea pot transmite boala prin mușcăturile insectelor

Restricția schematică a răspîndirii

Răspîndirea pe distanțe scurte

Diagnoza

- Un diagnostic preventiv se bazează pe apariția febrei și a nodurilor caracteristici la mai multe animale.
- Diagnosticul preventiv trebuie confirmat prin teste de laborator a probelor cum ar fi leziuni ale pielii, cruste, sînge în EDTA și tamponane de salivă. Crustele sunt ușor de colectat și pot fi transmise fără un mediu de transportare într-un tub simplu sau un alt recipient.

Tratament

Nu există tratament eficient pentru DNC. Dacă animalele nu sînt ucise, tratamentul simptomatic poate ajuta, ex: analgezice anti-inflamatorii și/sau antibiotice pentru infecțiile bacteriene secundare.

Vaccinarea

- Vaccinurile eficiente oferă protecție completă în decurs de 3 săptămîni.
- Bovinele trebuie să fie vaccinate înainte ca efectul să fie infectat.
- Reacții adverse minore pot apărea după vaccinare:
 - o Inflamarea la locul vaccinării, care nu este dăunătoare și dispăre în decurs de 1 - 2 săptămîni.
 - o Febră de scurtă durată asociată cu o scădere ușoară a producției de lapte
 - o Anumite vaccinuri pot rareori cauza mici noduli pe corp sau uger și dispar în scurt timp.

Experiențe anterioare cu instruire în cascadă pentru medicii veterinari

- Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei (Octom - Noiembrie 2017) și Ucraina (mai - iunie 2018)
- Următoarele în Moldova și Belarusia
- Elaborate în colaborare Agențiile Veterinare (AV)
- Pentru îmbunătățirea detectării, prevenirii și controlului DNC și a febrei catarale

- Abordarea programelor formării formatorilor (TOT):
 - **Modulul 1** de a instrui formatori de bază: atelier de lucru de 1,5 zi pentru medici veterinari oficiali din diferite regiuni și oficiul central
 - **Modulul 2** pentru a instrui ceilalți medici veterinari: atelier de lucru de 1 zi pentru condus de formatorii de bază în subdiviziunile teritoriale.
 - Rezultate:
 - **Macedonia:** 281 medici veterinari au fost instruiți (> 75% medic veterinari oficiali și privați care desfășoară activitate publică de Sănătate Animală)
 - **Ucraina:** 484 medici veterinari instruiți din 8 regiuni cu risc sporit (alte 4 regiuni înainte de finele anului 2018)
 - O copie a **Manualului pentru DNC pentru medicii veterinari** macedonieni.

2.3. Formarea formatorilor pentru medicii veterinari

- **Subiecte acoperite:** Recunoașterea DNC; Biosecuritatea la fermă și personală; investigarea focarului; prelevarea și transportarea probelor; Vaccinarea; etc.
- Formatul: prezentări (1 zi) + activități practice la fermă
- Următorul format (în fiecare raion):
 - Formatori de bază: o instruire de 1.5 zi pentru formatorii de bază din fiecare raion (37 participanți)
 - Primul nivel: replicați instruirile de 1 zi (conduse de formatorii de bază) în fiecare raion pentru toți colegii

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Planul de implementare pentru Moldova

- **Instruirea de bază:** formatorii de bază din 37 de raioane (6 - 7 noiembrie 2018)
= 1 INSTRUIRE (37 medici veterinari)
- **Primul nivel:** replicarea instruirii de 1 zi (conduse de formatorii de bază) în fiecare raion (Noimbrie - Decembrie)

= 37 INSTRUIRI (100 medici veterinari)

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Materiale

- 225 Manuale:
 - 5 per raion
 - În română și în rusă
 - distribuite astăzi
- Prezentările:
 - Forma imprimată și copii electronice
 - Forma imprimară pentru a înscri notițe
- Proceduri Standard de Operare și instrucțiuni
 - Copii imprimate și electronice
- Video (?)

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Formatorii de bază Moldova

Numele, prenumele	Poziția
Petru Bobrov	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Anenii Noi
Ion Niculita	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Basarabeasca
Evsevii Ghergheljiinic	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Briceni
Timofei Mita	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Cahul
Alexei Boghean	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Cantemir
Constantin Stratan	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Calarasi
Mihai Papusoi	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Causeni
Ion Dascal	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Cimislia
Igor Postolachi	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Criuleni
Marina Grigorovscaia	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Donduseni

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Formatorii de bază Moldova

Numel, prenumele	Poziția
Sveatoslav Sotropa	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Drochia
Leonid Botnariuc	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Dubasari
Anatol Tibulca	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Edinet
Ion Baban	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Falesti
Igor Ivanec	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Floresti
Mihail Certan	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Glodeni
Iurie Cociu	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Hincesti
Alexandru Pavlov	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Ialoveni
Dumitru Ungureanu	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Leova
Ion Basoc	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Nisporeni
Ana Morosan	Șef secție sănătate și bunăstarea animalelor, Ocnita

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Formatorii de bază Moldova

Name	Position
Grigore Matencu	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Orhei
Eugen Romanov	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Rezina
Anatol Cozma	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Riscani
Boris Basistii	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Singerei
Iurie Zgardan	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Soroca
Petru Rusanovschi	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Straseni
Grigore Bivol	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Soldanesti
Eugenia Baluta	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Stefan Voda
Ion Lisita	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Taraclia
Boris Stratu	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Telenesti
Grigore Popa	Șef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Ungheni

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chișinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Formatorii de bază Moldova

Name	Position
Andrei Curca	Şef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Comrat
Olesea Evsevii	Şef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Ceadir-Lunga
Ivan Poidolov	Şef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Vulcanesti
Mihai Cojocaru	Şef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Chişinău
Valeriu Virtosu	Şef secție sănătatea și bunăstarea animalelor, Balti

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chişinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Alți participanți / Observatori

Name	Position
Silvia Sitnic-Adam	Consultant național
Vitalie Dragan	Coordonator Național de Proiect
Vitalie Caraus	ANSA
Maxim Sirbu	ANSA
Cristina Sirbu	ANSA
Denis Mutu	Laboratorul Național de Referință

Program de formare a formatorilor pentru medicii veterinari pe DNC - Chişinău, Republica Moldova, 6 - 7 noiembrie 2018

Vă mulțumesc pentru atenție!